

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 . . .			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre	5 . . .			
Egészévre	20 . . .			

ROSTA.

Ne esufolódjunk, urak! Nem olyan időket élünk, hogy józan hazafiaknak kötődni, csipkelődni, gonyolódni lehetne kedvük.

Több szabadelvűpárti laptársunk hasábjain olvassuk azt a csipösen elmés nógatóst, hogy: nosza rajta, 48-as párt, ne kertelj, hanem valósítsad meg 48-as elvedet csorbítatlanul, teljes egészében! Állíts a közös vámterület helyére magyar sorompókat, de rögtön! Szervezz magyar hadsereget, de estétől reggelig ám!

Hát ez a csufondáros beszéd nem illik mostan magyar ajakra.

Hiszen joggal felelheti a győztes függetlenségi párt: Felépitem én a nemzeti állam erős várát; de előbb el kell takarítanom a cifra palota, a mulató kastély romjait!

* * *

Tisza István gróf legbizalmasabb lapja az *Ujság* azt írja, hogy a kisebbséggé olvadt szabadelvűpárt még mindig a magyar terület nagyobb részének képviselője.

A mi a szabadelvűséget illeti, e részben igaz van. Hisz ugyszólván az egész ország — parányi kivétellel — teljesen szabadelvű.

De már aztán a nemzeti irány, a nemzeti érvényesülés hiveinek többsége ott él, ahol a magyar buza terem, a hoi magyar daltól visszhangos a bére, a róna, az erdő, a mező.

És a hiu kérdésre azt feleli a diadalmas ellenzék, hogy: Ide nézz, nagyhangu! az ország térképére! A magyarság lakta vidék, az alföld, a magyar nép szive, az erdélyrészi székelység és magyarság mind a miénk! Teneked csupán Liptó, Trenesén, Temes, Torontál, Máramaros, Krassó-Szörény, Hunyad, Kolozs és Zólyom marad . . .

* * *

Hatvanhét? Negyvennyolc? Melyik erősebb? Melyik fog ezentul uralkodni?

Ugyan mire való ez a szavakkal játszó kíváncsiaskodás?

Ki tagadta valaha igaz magyar ember a 48-as eszmék jogosultságát? Ki merné azt vallani, hogy rideg ellenzéke lesz annak, hogy a 48-as elvek érvényesüljenek?

De viszont kérdem, van-e a hazának hű fia, a ki a 67-et egyszerűen leakarná rombolni csupán azért, hogy fejtelten felfordulás, az állami rend bomlása, alkotmányos életünk veszedelme következék?

Azt hiszem a váratlan nagy változás egyetlen természetes folyománya csak az lehet, hogy minden párt, hatvanhetes és negyvennyolcas, együtt és külön, egyértelműen, hazafias lelkesedéssel követelje a nemzeti törskvések föltétlen érvényesülését.

Az új képviselőház.

— február 2.

Az általános választások a mai napon véget értek. A 413 kerület közül 14-ben pótválasztás lesz. Van tehát ez idő szerint 399 megválasztott képviselő.

A megválasztottak közül négy szabadelvű pártinak és egy függetlenségi-nek két-két mandátum jutott. Személyek száma szerint tehát van most összesen 394 képviselő. A képviselőház megalakulása és a megbízó levelek igazolása után meg fog üresedni öt mandátum. Még öt kerületben tehát új választás lesz. Ilyenformán még összesen 19 mandátum sorsa eldöntetlen.

A mai napon befejezett általános választások után az új képviselőház pártok szerint így alakul:

Szabadelvű párti	155
Függetlenségi	163
Disszidens	25
Néppárti	24
Bánffy-párti	13
Demokrata	2
Párton kívül	8
Nemzetiségi	9
Összesen:	399
Pótválasztás lesz:	14
	413

Ebből a kimutatásból világos, hogy abszolút többsége egy pártnak sincsen. A 67-es alapon álló pártok száma azonban ma is tulnyomó többség.

Hatvanhetesek ugyanis:

Szabadelvű párti	155
Disszidens	25
Néppárti	24
Bánffy-párti	13
Párton kívül	8
Összesen:	225

Ezzel szemben 48-asok:

Függetlenségi	163
Demokrata	2
Összesen:	165

A 67-es pártok általános többsége tehát **60**.

A függetlenségi párt a pótválasztásokon még legjobb esetben 7-tel nőhet, vagyis a választások teljes befejezése után lehet

Függetlenségi	170
Demokrata	2
Összesen:	172

Viszont ekkor a 67-es pártok a végeredményben még öttel gyarapodhatnak, feltéve, hogy két nemzetiségi is győz.

Ebben az esetben lesz:

67-es párti	230
48-as párti	172
nemzetiségi	11
	413

A bonyodalom ott kezdődik, hogy a 67-es alapon álló pártokat ugyszólván lehetetlen egy pártba, vagy akár csak szövetségbe is összehozni.

Elsőbben a 67-es Bánffy-párt az önálló vámterület, a magyar katonai vezényszó, a magyar külképviselet és külön magyar udvartartás követelésével sokkal közelebb áll a 48-as párthoz, mint a szabadelvű párthoz.

Továbbá a 67-es néppárt meg klerikális irányzatánál fogva annyira ellensége a szabadelvű pártnak, illetve a szabadelvűségnek, hogy a néppárt beolvadása a szabadelvű pártba egyrészt képtelenség, másrészt nem erősítené, hanem inkább végkép szétrobbantaná a most meggyengült szabadelvű pártot

E szerint, ha a néppártot mind a két fél mellőznék, a disszidensek visszatérnének a szabadelvű pártba, a Bánffy-párt és a két demokrata viszont szövetségben maradna a 48-as párttal, akkor a helyzet így alakulna:

szabadelvűpárti és disszidens **180**
48-as, demokrata és Bánffy-párt **178**

Ime tehát a néppárt és a nemzetiségek figyelmen kívül hagyása esetén sem a szabadelvű pártnak, sem a 48-as pártnak nincs általános többsége.

Ez teszi a helyzetet rendkívül válságossá, ez áll utjában a kibontakozásnak és ez lesz oka, ha Andrassy Gyula gróf kormányalakítása nem sikerülhet a szabadelvű párttal. Ekkor csak az következhetik, hogy a szabadelvű pártból mintegy 100 képviselő csatlakozik a disszidensekhez és ez a 125 tagból álló 67-es csoport a Bánffy párt bevonásával és a 48-as párt segítségével alakít kormányt, Tisza István gróf pedig 55 szabadelvű pártival ellenzékbe megy.

Ily alapon a sürgős ügyeket el lehet intézni s azután márciusban vagy április elején az új választásokon Deák-párt néven megalakulhat az új 67-es többség, mely szabadelvű és nemzeti irányban sikerrel vállalkozhatik a kiegyezés nemzeti tartalmának üdvös, becsületes, csorbítatlan kiaknázására s a haza és trón megerősítésére.

Államok és államfők sorsa.

Kalendáriumi jóslatok.

— február 1.

Hogy az ugynevezett csillagászati naptáraknak még a XX. században is tömөntelen olvasója akad, azt bizonyítják az Angliában mintegy ötven év óta megjelenő ilyen fajta kalendáriumok, amelyekben rendszerint uralkodó fejedelmek sorsa van előre megrajzolva, még pedig általában nem a legbizelgőbb, vagy legkedvezőbb világításban.

Kivétel csak egy csillagász volt, a ki naptárában biztosította a cárt, hogy: az őt környező szeretet napról-napra növekedni fog. No de nem mindig jósltak a fehér cárnak ilyen gyönyörű jövőt!

Tíz évvel ezelőtt, közvetlen II. Miklós trónralépése után, a mikor a világ még nagyon keveset tudott az új orosz uralkodóról, akkor jelent meg egy naptár, amelyben ezek állottak Romanov Miklósról:

A cár rossz csillag alatt született. Intézkedései inkább szigorúak, mint nemes lélekre vallók. Övatosabb s tehetségesebb, mint atyja, de bosszuvágy s konokság jellemének fő tulajdonságai. A cárnak sok küzdeni valója lesz. Általán a Romanovok csillaga leteendőben van.

Ennek a jóslatnak a mostani orosz politikai forrongások nagy időszereűséget adnak.

Egy mostani angol naptár a következőket jóslja a cár jövőjéről:

Ez évi márciustól kezdve sok személyes veszedelme lesz a cárnak. Nem ugyan a téli palota előtt, hanem egy utazás alkalmával. De csak 1912 lesz az igazi kritikus esztendő, a melyben a cár élete komoly veszedelemben forog. Az orosz birodalom forrongása s más államokkal való összetűzés csak fokozni fogja ezt a veszedelmet, amely tetőpontját 1915 ben éri el. — Ha ebben az időben egyik hatalmas barátja befolyásolja a cárt, úgy sorsa elkerühetetlen, mert a csillagok ellene küzdenek. Ki ez a hatalmas barát: Pobjedonovszcev Sergiusz, avagy Vladimir? Arról hallgat a csillagász.

De nemesak Angliában foglalkoznak kiváló előszeretettel a csillagokban való olvasással, Franciaországnak is megvan a maga prófétája Thebes asszony személyében, akiről egyébként majdnem nap-nap mellett irnak a francia lapok. Thebes asszony szalonjában a jövőre kíváncsiak minden rendű és rangú képviselői megjelennek, hogy a nagy jósnő ajkairól halihassák a esodás vagy végzetes ismeretlent.

Thebes asszony az 1905-iki évre nem sok kedvezőt mond az európai udvarokról és államfőkről.

Franciaország és Oroszország barátságos viszonya megakadályozta őt abban, hogy Oroszországról szabadon nyilatkozzék, de hallgatása elárulja, hogy sok jót nem tud Oroszország jövőjéről. — Ezzel szemben megjósolja, hogy Németországban kitör a forradalom. — Amerikában se lesz osöndes a világ s Anglia néhány hatalmas birtokát fogja elveszíteni.

De ugyanigy állnak Ausztria, Spanyolország, Belgium, melyek mindegyikének nem egy vihart kell majd kiállani.

Thebes asszony azt is megjósolja, hogy újabb házassági botrány lesz egyik királyi házban. Viharsötét éjszakán szökik meg egy hercegnő kedvesével, cserben hagyja férjét és esodaszép fiacskáját. — Ki az a főhercegnő, aki főleg Franciaország s Anglia meleg rokonszenvét bírja, arról egyelőre hallgat a jósnő.

Egyébb kilátásba helyezett világesemények mellett valósággal eltörpül az, hogy Sarah Bernhard elhalálozik. Az orosz-japán háboru még ez évben befejeződik. De előbb még százezer ember pusztul el. A civilizáció élére Egyptom kerül, teljesen függetlenül Törökországtól. A francia köztársaság bukik, királyság, majd császárság váltja fel, hogy később helyet adjon a köztársaságnak.

Érdekes jóslata Thebes asszonynak többek között az is hogy 1907-re a mostani erkölcsök teljesen eltűnnek, a dekadenciát, blazirtságot s egyéb erkölcsi eltévelyedést a hit, az egyszerűség s az igazi erkölcsös érzés fogja felváltani.

Amenynyire nem kívánatosak Thebes asszony világfelforgató álmai, annyira rokonszenves mindenki előtt utóbbi jóslata a mely egy tisztultabb, erkölcsösebb kor fel-támadását jelentené.

A nagy válság.

— febr. 2.

A nagy válságból való kibontakozás utján megtörtént az első lépés: Tisza István gróf miniszterelnök megjelent Bécsben a királynál és beadta a kormány lemondását. Ezuttal ajánlotta, hogy a király Andrássy Gyula grófot bizza meg az ügyek vezetésével.

Az alkotmányos érületű király tudomásul vette Tisza jelentéseit és előterjesztését és ennek következtében Andrássy Gyula gróf pénteken délelött meg fog jelleni a királynál.

Ezalatt pedig Budapesten a pártok közt nagy a zsbongás, forrongás.

A bizonytalanság még egyáltalán nem oszlott el és mindaddig, míg Andrássy a királytól vissza nem tér és a pártokkal érintkezésbe nem lép, minden találgatás céltalan és alap nélkül való.

Két dolog kezd a nagy zürzavarban egyre világosabban kialakulni: az egyik, hogy a király ragaszkodik a 67-es alaphoz, de nem ragaszkodik a szabadelvű párthoz; a másik meg az, hogy akár a 67-es alapon alakuló új párttal, akár a meglevő pártok szövetsége révén, akár pedig a 48-as párt támogatásának igénybe vételével, a további békés kormányzás csak úgy lehetséges, ha az új kormány a nemzeti követések kielégítését biztosítja.

És itt világosan előtérbe nyomul a nagy kavarodás előtt történt események kimagasló csucspontja, a debreceni határozat, mely tulajdonképpen ma is alapja, egyben kulcsa a bonyodalomnak.

Amennyiben a király élete alkonyán szivósan ragaszkodik a 67-es alap fentartásához, csakis a debreceni határozat értelmében lehetséges a kibontakozás.

Meg kell adni a nemzetnek, a mi a nemzeté. A Deák-Andrássy művének nemzeti tartalmát egészében a nemzet felvirágzása, boldogulása, békés izmosodása javára gyümölcsözővé kell tenni.

Ez a 67-iki kiegyezés megmentésének, fentartásának egyetlen módja!

Tisza a királynál.

Gróf Tisza István miniszterelnök tegnap reggel Bécsbe érkezett és egyenesen a magyar házba hajtatott, ahol gróf Khuen-Héderváry várta és tudatta vele, hogy a király fél 10 órakor fogadja. Tisza a mondott időben meg is jelent a király előtt és újból bejelentette a lemondást, melyet a király el is fogadott. A lemondott miniszterelnök azt is bejelentette, hogy a kormány memorandumon dolgozik, melyben a helyzetet megvilágítja és a kibontakozás iránt is elmondja a maga nézeteit. A király megengedte, hogy Tisza az írásbeli lemondó levelet és a memorandumot utólag beterjeszthesse.

Tisza ezután előadta, hogy nézete sze-

rint a nemzet csak a lex-Dániel felett ítélte, de a 67-es alapot nem vetette el; hite szerint a 67-es alapot fenn kell tartani és Andrássy Gyulát kell megbizni, hogy most már a lex-Dániel kikapcsolásával álljon az ügyek élére és teremtsen új többséget a 67-es alap mellett.

A király ezt a nézetet helyesnek találta és felhatalmazta Tiszát, hogy gróf Andrássy Gyulát február hó 3-án délelöttre hívja fel Bécsbe. A kihallgatás közel egy óráig tartott.

Tisza a kihallgatás után elment a kabinetirodába és onnan értesítést küldetett gróf Andrássy Gyulának; azután elment a magyar házba és ott a várakozó hírlapírókkal tudatta, hogy a király a kabinet lemondását kétségtelenül el fogja fogadni, hogy az ügyek ideiglenes vezetésével a mostani kormányt meg fogja bizni és hogy gróf Andrássy Gyulának már elment a meghívó.

További meghívásokról egyelőre nincsen szó; ilyenek iránt a király csak Andrássy meghallgatása után fog határozni.

Tisza sápadt volt ugyan, de teljesen nyugodt, sőt félhivatalos gárdájával tréfálkozott is, miközben a Budapestre küldendő tudósítást diktálta nekik. A tudósítás elkészülte után tanácskozássra vonult vissza Vértessyvel, a király személye körüli minisztérium első tanácsosával, a ki egész esomó aktával jelent meg a miniszterelnöknél.

Gróf Tisza István délután visszautazott és este meg is érkezett Budapestre: bucsulátogatásait a közös kormány tagjainál csak a végleges visszavonulás után fogja megtenni.

Az ellenzéki szövetség.

A függetlenségi párton az a kérdés uralkodik most: vajjon az ellenzéki szövetség fentartandó-e vagy sem?

A szövötközés alkalmi volt és abból a célból keletkezett, hogy a jogfolytonosságot helyreállítsák. A szabadelvű párt november 18-iki eselekedete, a Dániel-féle erőszakos házszabály ellen álltak egy táborba az ellenzéki pártok. A választási reform csak másodrendű kérdés volt, jobban mondva, csak a szövetség megkötése után került szóba s jutott az ellenzéki vezérő bizottsági munkatervei közé.

Most pedig, midőn a jogfolytonosság valóban helyreállott, sőt a parlamenti reform is rövid idő alatt, nagyobb ellenkezés nélkül megvalósítható: a függetlenségi pártnak felmerült és kérdésessé vált az ellenzéki szövetség fentartása.

A hajthatatlan függetlenségiiek már most nyíltan hangoztatják, hogy a szövötközés célját elérte és így tovább nincs rá semmi szükség.

Van azonban a 48-as pártnak olyan áramlat is, mely azt hirdeti, hogy a szövötközés fenn kell tartani legalább is mindaddig, a míg az ellenzék a kormányalakítással szemben politikai programjának fontosabb nemzeti pontjait meg nem valósítja s az ellenzéki elvek diadalát nem biztosítja.

Vannak olyanok is, a kik azért kívánják a szövetség fentartását, hogy a szabadelvűpárt ki legyen zárható a kormányzástól és egészen új alapon az ellenzéki pártok közül szövetséges kormány vehesse át az ország kormányzását.

Ezek a képviselők azt hangoztatják,

Hogy még ha a király most azonnal nem fordulna a szabadelvűpárttól az ellenzék felé s nem is nevezne ki ellenzéki miniszteriumot, a szövetség ellenzéknek össze kell tartania, hogy a kormányképes baloldal kialakulhasson és elveinek megvalósítására minél előbb kormányra juthasson.

Az ellenzéken tehát most igazán azon fordul meg a helyzet, fentartja-e a szövetséget vagy nem?

Hogy melyik felfogásnak van tulsulya az ellenzéki táborban, azt most még nem lehet megállapítani.

Bizonyos azonban, hogy a függetlenségi párt előkészíti a maga szilárd álláspontját és Andrassy Gyula gróf, mikor a királytól hazatérve megbizással lép a pártok elé, már készen fogja találni az ellenzéki ultimátumot.

Bécsi tervek.

A király, értesülésünk szerint, a magyar válságot el akarja intézni, mielőtt Budapestre jön. A kihallgatások Bécsben lesznek és esetleg ott is fogja az új miniszterelnök megbizását kapni. Az a terv, hogy a parlament megnyitja előtt alakuljon meg az új kormány, hogy ez készíthesse el a trónbeszédet, melyben már bent lenne az új kormány iránya és munkaterve.

Andrassy Gyula tanácskozásai.

Andrassy Gyula gróf tegnap délután megkapta a meghívót a királyhoz.

Andrassy Gyula a kormányalakítást az ellenzékkel való megegyezés alapján tervezi.

A nemzeti Kaszinóban fontos tanácskozás volt Andrassy, Kossuth és Széll közt. Alaposan megbeszéltek a politikai alakulás legközelebbi vonatkozásait. Jó helyről szerzett értesülés alapján jelezhetjük, hogy Andrassy Gyula és Kossuth közt a végleges megállapodás nagyon valószínű.

NAPI HIREK.

Választási napló.

- Február 2. Hajdu-Böszörmény.
- Február 10. Szentendre. Fülöpszállás.
- Február 11. Pancsova.
- Február 14. Budapest IX.
- Február 16. Bihar. Szilágycseh. Békésaba.

Gyertyászentelő Boldogasszony

Ünnape. A kath. egyház ma a kis Jézusnak a templomban való bemutatása emléket ünnepli, ami arról nevezetes, hogy ekkor énekelte az öreg Siemon proféta az ösztövségnek hattyu dalát a gyönyörű Nume dimittis... (Most bocsátod el...) kezdetű zsoltárt. Az istentisztelet a következő sorrendben lesznek: reggel 6 órakor miséznek Kampell József, 7 órakor Szabó István, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, 9 órakor az ünnepélyes nagymisé, mely gyertyászenteléssel és körmenettel kezdődik. Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tartja segédlettel, nagymisé után agyanó prédikál, háromnegyed 11-kor miséznek Molnár K. Dezső és fél 12-kor Melan István. Délután 3 órakor Iytánia utána rózsafüzér lesz.

Hitelesítő közgyűlés. Tegnap délután 4 órakor tartották meg a városháza nagytermében a hitelesítő közgyűlést Kovács József polgármester elnöklése alatt. A közgyűlésen jelen voltak: Vecsey Imre főjegyző, dr. Magoss György főügyész, Acél

Géza főmérnök, Körner Adolf, Szabó Kálmán, Király Gyula, Csóka Samu, Oláh Károly tanácsnokok, Bészler Károly árvaszéki elnök, Varga Károly, dr. Tóby Elek és dr. Vargha Elemér jegyzők. A keddi közgyűlés tárgysorozatát rövidesen letárgyalják, majd megszerkesztették a jegyzőkönyvet és minden megjegyzés nélkül hitelesítették.

A színházi bizottság ülése. A keddi közgyűlésen megalakították a színházi bizottságot és a polgármester már tegnapra össze is hívta. Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnökölt; kivüle jelen voltak még: Dr. Fejér Ferenc, Lengyel Imre, Somogyi Pál, Zádor Lajos, Szentkirályi Tivadar, Tóth István, Dr. Szikszay Szabó József bizottsági tagok, Oláh Károly színház felügyelő, Acél Géza főmérnök, Dr. Magoss György főügyész és Makó Lajos szinigazgató. Oláh Károly előterjeszti, hogy a szinigazgató kéri a szubvenció egy részének és a fűtési utalvány kiutalását. A bizottság 5000 korona szubvenciót és 1000 korona fűtési átalány kifizetését javasolja a tanácsnak. Bejelenti hogy a város és Makó Lajos között kötött szerződés értelmében, a szinigazgató köteles a városnak egy egész diszletet díjtalanul átengedni. Makó ennek megfelelt, amenynyiben egy kék, egy barok és egy sárga szobát tükörrel, kandallóval és különálló ajtókkal adott át az erre a célra kiküldött bizottságnak, mely a diszleteket megfelelőnek találta és átvette. Javasolja továbbá a színházi felügyelő, minthogy az évad már vége felé közelg és a színházat Zilahy Gyula veszi át, hogy a színházi felszerelések átadásának és átvételének idejét már most tűzék ki, hogy arra az időre Zilahy megjelenhessen. A bizottság elhatározta, hogy az átadást a szünidőben fogantositja és kebeléből erre kiküldte Oláh Károlyon kívül Tóth Istvánt, Zádor Lajost és dr. Fejér Ferencet. A színház felügyelő kifogásolta, hogy az igazgatóság február havára a János vívő daljátékot sokszor tűzte ki a műsorra, úgy hogy a bérlők 2-3 ízben is kénytelenek végig nézni. Makó erre avval védekezik, hogy Karacs Imre és Sugár Aranka beteg, ebben a darabban pedig nem játszanak s így más daljátékot tenorista és énekesnő nélkül előadni nem tud. Azután egy kis vita indult meg a szinpad rossz világítása miatt, melyen most változtatni nem lehet, mert az egész berendezés rossz. Dr. Fejér Ferenc szemrehányást tesz az elnökségnek, hogy nem hívja össze minden hónapban a bizottságot, holott erre határozat van. Elismerését fejezi ki az igazgatónak a Heildbergi diák élet sikerült színre hozataláért és megállapítani kívánja, hogy a drámai társulat felette áll az énekes társulatnak, mely nagyon sok kívánni valót hagy hátra. Szóba hozza végül a Szabadság kezdeményezésére elrendelt betiltását a Színészeknek. Oláh Károly kijelenti ide vonatkozólag, hogy a polgármester az ő előterjesztésére tiltotta be a darab előadását, mert erkölestelen az alap hangja, a kivitele és trivialis a hangja. Az a darab csak a fővárosban adható elő, mert az előadó színészek kifigurázzák benne vidéki kartársaikat és olyan színben tüntetik föl, amittől minden erkölesi érzékkel bíró ember vissza borzad. Dr. Fejér elfogadja a magyarázatot, de ennek kapcsán azt indítványozza, hogy a szinigazgató köteleztessék minden olyan darabot elolvasás végett bemutatni a polgármesternek, amelynek színre

hozatala esetleg aggályos. Elfogadták az indítványt és evvel az ülés véget ért.

Kamarai közgyűlés. A kereskedelmi és iparkamara február 9-én, jövő csütörtökön tartja az évi első közgyűlését, melynek tárgysorozatát és meghívóját ma bocsátja ki az elnökség. A mai nap folyamán az elnöki tanács délután 4 és fél órakor pedig a közös bizottság tart ülést. Pénteken délután 4 órakor az ipari szakosztálynak, hétfőn délután 4 órakor pedig a kereskedelmi szakosztálynak lesz ülése. Ezenkívül kisebb szakbizottságok naponként üléseznek, hogy a nagy tárgysorozat minden egyes ügyét alaposan elkészítsék. A február 9-iki közgyűlésen lesz alkalma a kamarának először üdvözölni elnökét mint országgyűlési képviselőt. A kamara az üdvözlés alkalmát természetesen megragadja és pedig nemcsak a gyűlésen, hanem a gyűlés után tartandó ünneplő lakomán is, melyen nemesak a kamara tagjai jelennek meg, hanem Szabó Kálmánnak a helyi kereskedők és iparosok köréből való nagyszámu tisztelői is. Előjegyzéseket szívesen elfogad a kamara titkára is.

Dr. Bartha Béla a szociálmusrról. Hire járt, hogy helybeli tudományos életünk legképzettebb alakjainak egyike, Bartha Béla elhagyja városunkat. Nem tudjuk, igaz-e, nem? de így értesülünk, hogy egy négy előadásra terjedő cikluson keresztül mindenesetre alkalma lesz közönségünknek élvezni Bartha professzor mély tudományát és lendületes ékes szolását. A szabad iskolában kezdi meg a jövő szerdán, e hónap 8-án a szociálmusrról szóló elmefuttatását. Az előadás a kereskedelmi Akadémiában d. u. öt órakor kezdődik.

Háromezerkétszáz fogoly. Oroszországban most tudvalevően Trepov az ur. A legnagyobb ur a cár után, sőt talán még a cárnál is nagyobb ur, mivel az övé a végrehajtó hatalom és a császár is tőle várja hatalmának biztosítékát. Trepov tudja, mivel tartozik állásának és igyekszik is megfelelni annak minden tekintetben. Elsősorban tisztába jutott azzal, hogy neki, ha a cár kegyére érdemesnek akar bizonyulni, elsőrangú hóhérszolgálatot kell teljesítenie és egy kis vértől vagy nagyon sok vértől nem szabad visszariadnia. A despoták és a hóhérok mindig megtalálják egymást, sőt egyik a másik nélkül el sem képzelhető. — Ki is egészítik egymást szépen s mihelyt az egyik akcióba lép, nyomban feltűnik a másik, aki szintén munkához lát. Trepov, a hóhér tehát (nem is szólva a vérfürdőről, melyet okozott) eddigelé a legujjabb jelentések adatai szerint háromezer kétszáz embert fogatott el. akik részben rokonszenveztek a fölkeléssel, részben meggyászolták a halottakat. Trepov szerint gyászolni sem szabad most Oroszországban, mert a gyász kifejezései és jelvényei izgatják a tömeget és a nép még azt hihetné, hogy a cár és végrehajtó közegei talán valami igazságtalanságot követtek el. A háromezer kétszáz fogoly között van tudvalevően Gorkij Maxim is, az új orosz irodalom legnagyobb költője. Az egész művelt világ kiváló szellemei ugyszólván egy értelemmel áttak össze, hogy Gorkij Maxim érdekében közbejárjanak. A magyar írók is csatlakoztak a mozgalomhoz. Budapestten az Otthon kör tegnap délután Rákosi Jenő elnöklésével ülést tartott és Rákosi indítványára elhatározta, hogy a bécsi orosz nagykövethoz feliratot intéz Gorkij érdekében.

— Özv. Hegyi Mihályné temetése.

Ennek az áldott lelkű s az emlékezetben örökké élő urinőnek temetése tegnap délelőtt ment végbe Battyhányi utcai lakásától. Részt vett ebben városunk előkelői, élükön Debrecen polgármesterével, a városi tanács tagjaival, a kollégium s a felső ev. ref. leányiskola tanárai és növendékei. A koporsót szebbnél szebb koszorúk borították. Ezek közt feltűnt egy hatalmas koszorú, melyet özv. Tisza Kálmán grófnő küldött. A halotti gyászszertartás a Kossuth-utcai templomban folyt le, hol Szele György megható gyászbeszédet tartott s imájában az egek Urához szállt fel, hogy az ilyen jótékony lelkek, nemesen érző szívek a világból soha ki ne haljanak. Ki oly nemes alapítványokat tett s annyi szerencsétlenül segített, mint özv. Hegyi Mihályné, megérdemli, hogy az örök halhatatlanság részese legyen.

— **Felolvasó-esték.** A róm. kath. főgymnásium dísztermében rendezetni szokott felolvasó esték második sorozata csütörtökön kezdődik meg. Erre az 5 felolvasó estéből álló sorozatra egy ülő helyre jogosító bérlet jegy ára 2 korona. A régi bérlők elsőbbségi joga csak ma estig tartatik fenn, azontul a jegyek a jelentkezőknek adatnak ki. Azért kéretnek a régi bérlők, hogy helyeik iránt a mai nap folyamán intézkedni sziveskedjenek, nehogy helyük másnak adassék el. Bérletjegyek (5 estére 1 ülőhely 2 korona) kaphatók Mihalovits J. gyógyszeráránál.

— **Öngyilkos sertéskereskedő.** Tegnap délután a Hajnal utca 5. sz. alatti lakásán öngyilkosságot követett el Cz. A. városunknak egyik széles körben ismert jobbmodu polgára.

Cz. A. sertéskereskedő már régebben elváltan él nejtől, akivel együttlétük alatt sohasem éltek boldog egyetértésben.

Az öngyilkosságot Szabó Szidi, az öngyilkos anyjának eselédje vette észre, aki tegnap délután 3 órakor valamilyen küldetésben járt Cz. lakásán. — A kaput azonban zárva találta és miután hosszas dörömbölés bejutni nem tudott, hazaszaladt elmondta a dolgot Özv. Cz. J.-nek az öngyilkos anyjának. Az anya, ki már huzamosabb idő óta figyelemmel kísérte fia buskomorságát, rosszat sejtve rögtön elment a házához és a kerítésen keresztül behatolt. A lakást felnyitva a szobában megrendítő látvány tárult szeméi elé. Ott feküdt fia a padlón vértócsában. — Kezébe egy 7 milliméteres forgóptsztyolt szorongatott, s jobb halántékából szívérgott a vér.

Az esetet rögtön bejelentették a rendőrségen, honnan csakhamar megérkezett Dr. Varga Emil orvos, aki megvizsgálta az önkivületi állapotban levő öngyilkost és ellátta az első segélyvel.

Az öngyilkos azonban anélkül, hogy magához tért volna eszméletlenségéből tegnap este 6 óra után kiszenvedett.

Hogy végzetes tettét miért követte el, azt még eddig nem sikerült megtudni, valószínű, hogy boldogtalan házassága feletti bánata érlelte meg benne az önkéntes halált.

— **Tisza Kálmán Debrecenben.** A miniszterelnök fia, ifjabb Tisza Kálmán, miután fényes sikerrel letette a vizsgálatot, míg édes atyja az ország gondjaiban fárad, egy kis bufelejtőre s magyaros vigasságra vágyott. Nagyvárad nagyon kormányparti volt neki, hát ájtott az ellenzéki Debrecenbe. Itt is az ellenzéki Angol királyné-t szemelte ki s Magyariek tüzes muzsikája mellett tett róla biznyságot tegnap este, hogy igazán sirva vigad a magyar. Az ifju Tisza ma reggel visszautazott Gesztre, ahonnan közelebb angolországi utra megy.

— **Légy képviselő.** Abból az időből, a mikor az emigránsok, vagy inkább a fiak kezdtek hazajönni a szabad hazába, abból az időből meséli valahol Mikszáth Kálmán:

Hazajött két derék, deli ifju is. Talán Londonból, vagy Amerikából. Nem hoztak magukkal semmit, csak egy nagy nevet. De az sok volt abban az időben. Kész életpálya. (Ma is az.)

Beálltanak a miniszterhez, a ki mingyárt sejtette, hogy mit akarnak. Kérdi az egyikőt:

— Mi akarsz te lenni?

— Tégy valahova, a hol dolgozni lehet. A hol kintintethetem magamat. A hol dicsőséget és becsületet lehet szerezni.

— Légy képviselő.

Enyit felelt a miniszter. Aztán megkérdezte a másikat is:

— Hát te mi szeretnél lenni?

A másik így felelt:

— Valami kényelmes állást szeretnék. A hol nem kell dolgozni, nem kell csinálni semmit, s mégis ur az ember és van tekintélye, becsülete.

— Légy te is képviselő.

Ezt felelte a miniszter.

Legyen az is képviselő, a ki dolgozni szeretne és nem tud; legyen az is képviselő, a ki nem szívesen dolgozik, de muszáj neki.

— **A Svetits-intézet házi hangversenye.** A debreceni előkelő családok divatos nőnevelő intézetének növendékei tegnap a saját önképző és segítő egyesülete javára házi hangversenyt rendeztek. A nagy terem zsufolásig megtelt előkelő, többnyire hölgyközönséggel, mely szívesen tapsolt a gyönyörű előképeknek és a jeles közreműködőknek. A hangverseny műsor szerint folyt le és ma megismétlődik.

— **Norvégia független állam.**

Európában, de az egész világon még csak egy állam van a keskeny Norvégia, amelynek államjogi helyzete nagyjában megfelel annak a kapcsolatnak, amely Magyarországot Ausztriához fűzi. Valamikor még nagyobb volt a hasonlóság a fjordok országa és a mi hazánk közt, de a norvégek bőségesen éltek, alkotmányukban lefektetett azzal a jogokkal, hogy minden törvényjavaslat, amelyet az országgyűlés háromszor elfogad, királyi szentesítés nélkül is törvényerőre emelkedik. Az utolsó évtizedekben Norvégia a külön államiságnak mind több feltételeit vivta ki és most már az egész Norvég közvélemény követeli a teljes elszakadást Svédországtól. A norvég országgyűlés egyik közelebbi ülésén javaslatot terjesztenek a parlament elé, hogy Norvégia külön konzuli hivatalokat állítson föl és ha ezt megszavazták a képviselők, az országgyűlés és a kormány együttesen felszólítja a svéd-norvég királyt, járuljon hozzá a personal-unió békés felbontásához, biztosítva őt Norvégia tartós barátságáról. Oszkár svéd király, bár nehezen, de mindenesetre meg fog hajolni a norvégek akarata előtt, annyival is inkább, mert a norvég trónra az ő fia, Károly svéd királyi herceg a legközelebbi jelölt, aki feleségével együtt nagyon népszerű Norvégiában. Emlegetik ugyan Valdemár dán herceget is, azon a címen, hogy Norvégia valamikor Dániához tartozott, de a nagytöbbség a svéd herceg mellett foglal állást, már azért is, mert így könnyebben és hamarabb véli elérhetni minden norvégnek ideálját, a teljesen önálló és független Norvégországot.

— **Két udvarias ur.** Találkozik az utcán két udvarias ur.

— Van szerencsém.

— Részemről a szerencse.

— Hogy van?

— Jól. És ön?

— Szintén.

— Örülök.

— Örülök, hogy örül.

— Örülök, hogy örül, hogy örülök.

— Örülök, hogy örül azon, hogy örülök, hogy

örül.

— Örülök, hogy . . .

De ekkor már a mentők odaérkeztek.

— **A világitási bizottság,** ma délután tartja meg a január havi rendes ülését Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt. A múlt hónapban a gázgyári robbanás miatt ülést nem tarthatott a bizottság, s így a januári ügyeket már csak a mai ülésen fogják elintézni.

— **Félmillió koronás rablás.** Zilahról írja tudósítónk, hogy az ottani adóhivatalban a múlt éjjel betörők jártak, akik kifurták a két pénztárszekerényt és elraboltak hetvenkétezer korona készpénzt, továbbá különböző értékpapirokat, takarékönyveket és hagyatéki értékeket. Az összes kár félmillió korona. A betörők a vaszszekerények zárait vágták ki. A betörést csak reggel vették észre. A nyomozás azonnal megindult, eddig azonban semmi eredményt nem járt. Valószínű, hogy a rablást utazó betörők követték el. A vizsgálat megállapította, hogy az adóhivatal helyiségébe alkulesesal jutottak be és a kasszaforást angol szárszámokkal végezték. Minden olyan iratot és értéket, amit nem lehet értékesíteni, érintetlenül hagytak. Érdekes, hogy az adóhivatal egy oldalról könnyen megközelíthető és az adóhivatal pénzforgalma, pénztári készlete állandóan nagy, katonai őrséget még sem alkalmaztak az épületben.

A pénzügyminisztériumból ma érkezik meg a vizsgálat vezetésére kiküldött főtisztviselő, akinek vezetésével fogják megállapítani az összes kárt.

— **A Csokonai emlékének** szentelt színjátékot, tekintettel a nagy érdeklődésre: kétszer ismétlik meg a kollégium tógátus déakjai. Szombaton és vasárnap délután 5 órakor az énekesteremben adják elő újra. Belépti díj: ülőhely 1 korona; állóhely 40 fillér. Előjegyzéseket elfogad a főiskolai szenior. — A játék személyei: Elnök — Kolozsiváry Mihály. Szénior — Makay Kálmán. Iródeák — Baróthy István. Advocatus — Halász András. Orator — H. Kiss Pál. Poéta — Tóth Sándor. Theologus — Misztó Mihály. Juratus — Adorján István. Első falavatandó — Létay Pál. Második felavatandó — Dózsa Jenő. Krónikás — Szilágyi Dezső. Órálló — Kerekes Béla. Fuvolás — Alföldi Béla. Jegyek előre válthatók: Hegedűs és Sándor Kossuth-utcai könyvkereskedésében; és Csáthy Ferenc üzletében.

— **Uj ipartestületi előljáró.** Az ipartestület eszmadia szakosztálya kedden délután népes gyűlést tartott. A gyűlés tárgya a megüresedett előljárósági tag helyének betöltése volt. Titkos szavazat után, a megüresedett állásra, Nagy Lajos eszmadia iparost választották meg 36 szavazattal, Szabó Sándor 26 szavazata ellenében.

— **Előléptetés.** A honvédelmi miniszter egy legutóbbi rendelete értelmében, azok az őrmesterek, kik a kezelőtisztvizsgát letették, nem hadnagyokká, hanem tiszt helyesekké lépnek elő. Ilyen őrmestereket most léptetett elő a honvédelmi miniszter. Városunkban Kapta Akos és Franck Armin kezelőtisztvizsgát tett őrmestereket, kezelő tiszthelyetessékké léptette elő.

— **A Zion egylet közgyűlése.** A Zion debreceni betegsegélyző egylet e hétfő 5-én délután 2 órakor az izr. hitközség tanácstermében tisztújító közgyűlést tart, melyen 3 évre választják meg újból az egylet tisztikarát.

— **Bolti tűz.** Tegnap este 11 órakor a Kossuth-utcán kigyuladt Lebovits Zsigmond cipőüzlete. A tüzet az utcán járók vették észre, ugyanis a vasredőny alól füst

tódult ki és ez vonta magára a közönség figyelmét. Csakhamar értesítették a tűzörseget honnan nyomban kivonult a tűzoltóság Publíg Ernő vezénylete alatt és rövid idő alatt eloltotta a tüzet. A kár körülbelül 250 korona.

Csokonai atyjának keresztlevele. A tervezett százados Csokonai-emlékünnepre érdekes irat jutott a Csokonai Körnek birtokába t. i. azon anyakönyvi adatok másolata, melyek Csokonai atyjának születésére vonatkoznak.

Az adatokat a győri ev. ref. egyház anyakönyvéből Pereszlényi Zoltán, líptószentmiklósi szolgabíró és szerkesztő, a felvidéki magyarságnak buzgó bajnoka írta ki már régebben, de most a legnagyobb szíveséggel bocsátotta a Csokonai Körnek rendelkezésére. A keresztlevélből nyilvánvaló, hogy a költő Csokonai ref. papi családból származott és hogy atyja 1747. szept. 24-én született. Egyébként az anyakönyvi adatok így szólnak.

Av. 1747.

Szülék nevei: Tiszteletes Csokonai László Prédikátor ur.

Gyermekek nevei: Cs. József.

Keresztatyák s anyák: Tiszt. Komáromi Pál uram, Nemzetes Buús István uram, Csapó József ur, N. Horváth K. Mihály ur, N. Ott. Kristóf ur, N. Patonai János kapitány ur, N. Rátz Gergely és N. Horváth Katsi István ur.

N. Gyulainé asszony, Fördös Imréné asszonyom, Habermajerné asszonyom, Nagy Andrásné asszonyom. Boráros Ferenc, Thót Márton, Szabó János, Varga János, Kovács István.

Napszám: 25. Septbr.

A kormányválságok hónapja.

Néhány hét óta balszerencse üldözi az európai kormányokat. Az egyik kormányválság a másikat követi s alig van már állam, a melynek miniszteriumja az utóbbi hetekben meg nem változott volna. Szinte epidémiáról lehet beszélni, a mely a bársonyos miniszteri székekben keresi áldozatait s szinte hihetetlen gyorsasággal ragadja el őket egymásután. Az embert szinte zavarba ejti a sok név s aligszokott hozzá a fül az új miniszterek nevéhez, más államban ismét újabb kormányválság más neveket vet föl színtre. Szerbia kezdte meg a válságok sorát, a mi szinte természetes is, miután Szerbiában nem mulik el esztendő néhány kormányválság nélkül. Azután következett Ausztria, ahol Szilveszter napján Gautsch báró lett az új miniszterelnök. Romániában Kantakuzene váltotta föl Sturdzát, Görögországban megbukott Teotobisz, Dániában Deuntzer utódja Kristeussen lett Franciaországban Combes helyébe Rouvier került. Spanyolországban Azcarraga rövid életű kormánya után Villaverde lett a miniszterelnök s a hosszú sort egyelőre a Tisza kormánya zárja le, amelyet a magyar választás bukattott meg. Mindehhez hozzájárul a svédországi részleges kormányválság, a külügyminiszter bukásával s Oroszországban Sviatopolk-Mirszki herceg belügyminiszter valószínű bukása.

A debreceni egyetem javára.

Dr. Szűts Miklós ur, a debreceni kir. törvényszék elnöke 50, azaz ötven koronát adott át nekem a debreceni leendő egyetem javára. Az adományt köszönettel vevén át, azt a mai napon a főiskolai pénztári hivatalnak átszolgáltattam, s róla a főisk. gazdasági tanácsnak jelentést tettem. Debrecen, 1905. február 1. Csiky Lajos theol. akad. tanár.

Egy német lap az öreg Madarásról. A magyarországi képviselőválasztások alkalmából a Vossische Zeitung rokon szöveges hangú közleményben emlékezik meg a magyar képviselőház neoztoráról, Madarász Józsefről. Közölvén az életrajzát, elmondja a német lap, hogy Madarász az egyetlen képviselő Magyarországon, akinek a választás egy krajcárjába sem kerül. Ellenjelöltje sines soha s a sárkereszturi kerület derék polgárai nem is túrnék, hogy valakinek eszébe

jusson az ő régi követjük ellen fellépni. Ma is ugyanazokkal a zászlókkal diszitik a házakat, amelyeket az 1867-iki választásokra készítettek és a többi alkotmányos költségeket maguk a választók adják össze. Neki nem kell semmiféle pénzáldozatot hoznia a haza oltárára. — Madarász a függetlenségi és negyvennyolcas párt tagja és meg kell adni, hogy ezt az elvet ő mindig legjobb ereje szerint képviselte. Ő volt mindig a legszorgalmasabb képviselő is. Meg lehet számlálni azokat az üléseket, a melyeken muló gyöngékedés miatt nem vett részt. — Mert a szó valódi értelmében beteg sohasem volt. Minden alkalommal pontosan megjelent és minden szónoklatot pontosan meghallgat. Most, hogy a képviselőház felosztása alkalmából kerületébe utazott, a kilenvenkét esztendő aggastyán erős és határozott hangon rövid beszédet mondott. — Elmondta, hogy ő ma is ugyanaz, mint 56 évvel ezelőtt, amikor képviselővé választották és semmiféle tekintetben meg nem változott. Természetes, hogy a megválasztása ezúttal is egyhangú. A német lap ezután még néhány kedves apróságot mond el Madarász József életéből.

Felhívás. A Kereskedelmi alkalmozottak együletének tagjait felkérjük, hogy ma este 9 órakor a Dréher sörésarnokban tartandó gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Tárty: A központ átirata. Az elnökség.

Elhagyott férj. Tíz évig élt együtt feleségével Harsányi Ferenc debreceni lakos békében, esendben, boldogságban, mi sem zavarta házi tűzhelyük nyugalmát. Egyszer azonban beteg lett. Az asszony, aki mindaddig szerette, a hosszas betegség ideje alatt elidegenedett tőle egy szép napon faképnél hagyta és Czerbesz Ferenc nevű 40 éves emberrel összeált. A férj mikor felépült betegségéből felkereste felesége szüleit és előadta, hogy feleségét hajlandó visszafogadni, mire anyósa ajánlatára elmentek a hűtlen asszonyért. Az asszonnyal vadházaságban élő Czerbesz mikor meglátta őket bezárta utánuk a kaput, s az anyóst oly kegyetlenül elverte, hogy az a asszony sérüléseiről orvosi látéletet vettetett fel és feljelentette a nem hivatalos férjet a rendőrségen.

Tolvaj asszonyok. A eszmadia szinben ödöngtek tegnap délelőtt Tóth Mihályné és két társa, hol addig nézegettek a mutatós lábbeliket, míg Szabó Sándornétól az egyik árusítótól egy pár cipőt elemeltek. Az enyveskező menyecskék azonban még ki sem mehettek, mert a lopásra rájöttek és elesítették őket. A rendőrség megindította ellenük az eljárást.

Gyenge tüdőbajra hajlandó görvénykóros, vérszegény gyermekeknek legjobban ajánlható a Mihalovics-féle izetlen esukamájolaj, melyet miután sem kelletlen sem kellemetlen szaga sem kellemetlen íze nincsen, szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható: Mihalovics J. gyógyszer-tárában.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kiskabátban

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

Az orosz forrongás.

— febr. 2.

Ellentétes hírek szivárognak kiaz orosz forrongásról. A hivatalos jelentések szerint a forradalmat irtó kegyetlenséggel elfojtották.

De másrészt kétségtelen, hogy a legszigorubb intézkedések dacára a birodalom minden részében itt is ott is fel-fellobban a forradalmi tűz és a nagy arányú zavargások egyre tartanak.

Trepov gyilkol és boszut áll. Gorkij a világ egyik első írója kikerülte az akasztó-

fát, de élete aligha lesz megmenthető, mert a vérszomjas hatalom nem ismer irgalmat.

A művelt világ minden részében mozgalom indult meg Gorkij megmentésére. A magyar írók is lépéseket tettek már ebben az irányban.

Az orosz forrongás újabb eseményeiről a következőkben vagyunk részletes híradással.

Szebasztopol, febr. 1. A kikötői munkások sztrájkjának hírére a városkapitány hirdetményt bocsátott ki, a melyben inti a munkásokat, hogy nyugodtan folytassák munkájukat. Egyidejűleg jelzi, hogy minden tüntetésre vagy csoportosulásra irányuló kísérletet azonnal erőlyesen el fog nyomni és a vétkeket felelősségre vonja.

Pétervár, febr. 1. Szviatopolszki Mirszki belügyminisztert a maga kérésére egészségi állapotának megromlottsága miatt hivatalától felmentették.

Moszkva, febr. 1. A Merov-féle szövőipartelep munkásai különböző követelésekkel álltak elő, de a munkát nem hagyták félbe. A többi gyártelepeken is dolgoznak,

Pétervár, febr. 1. Varsóban tegnap az elővárosokban úgy a munkások, mint a csapatok löttek. Az izgalom általános.

Lodzban tart az általános sztrájk. A rendet fenntartották.

Jekaterinoszlavban a munkások sztrájkba állottak. A lapok nem jelennek meg. Az érkező táviratokat a nagy nyomdák teszik közzé. Az Alexandrovszki, Brianszki, Dimitrovo és Uee-féle vasművek munkásai is sztrájkolnak. Jekaterinoszlavban a rendet meg zavarták meg.

Krisznyi kis városban (grednói kerület) tegnap mintegy 2000 főnyi tömeg nagy pusztításokat vitt végbe. Megtámadták a postát, a városházát, a koresmákat és elpusztították a telefonvezetékét.

Varsó, jan. 31. A Varsavszki Vjednik írja: 27-én a helyi gyári munkások a rendes időben álltak munkába, de reggel 7 órakor néhány üzemben ismét abbahagyták a munkát. A sztrájkolók ekkor zárt csoportokban kezdtek más gyárakba behatolni. Főszólításukra azonnal abbahagyták a munkát. A munkásokat katonákkal pótolták. A békés polgárság körében a fenyegető sztrájk híre ijedtséget keltett, mert élelmszer és vízhiánytól tartottak.

A zavargások három napon át folyvást nagyobb mértékben ismétlődtek. Tizenötezer munkás vonult ki. A boltokat fosztogatták, felgyújtották, a lovasuti forgalmat meggátolták, torlaszokat emeltek. Egy ponton a tömeg fegyveresen ellenállt és a katonaságra lött. Erre a katonaság is lött. Sok halott és sebesült volt mindkét részen.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Febr. 2. csütörtök: Tűvedések játéka, vigjáték.

Febr. 3. péntek: Boldogság, vigjáték.

Febr. 4. Szombat: János vitéz, daljáték.

Febr. 5. vasárnap: d. u. A drótos tót, daljáték, este: Elnémult harangok, színmű.

Febr. 6. hétfő: Szlavijanszka orosz dallársulata.

Mulatságok.

A postások bálja. A m. kir. posta táv. altisztek és szolgák folyó hó 11-én megtartandó táncvigalmára a meghívókat nagyobb részt szétküldték. Most már a buzgó

postások azon fáradoznak, hogy minden tekintetben kellemes estélyt rendezzenek azoknak, kik ez alkalommal őket jelenlétükkel megtisztelik. Különösen mint mindig, úgy ez évben is nagy súlyt fektetnek arra, hogy táncolni és mulatni szerető ifjak kellő számmal vegyenek részt ezen a mulatságon, hogy így a jelenlevő hölgyek, sem szórakozás, sem táncos tekintetében hiányt ne szenvedjenek. A hölgyeket még ezenkívül az Antalffy bordszirműves által készített remek kivitelű és különböző színű plüsch táncrendekkel fogja meglepni a rendezőség. Ha valaki erre az estélyre még meghívót nem kapott volna, de arra igényt tart, forduljon e tekintetben bármelyik levélhordóhoz ki azt címére haladéktalanul kézbesíti.

TÁVIRATOK.

A japán-orosz háború.

London, február 1. Tokiói jelentés szerint Kuropatkin oldalmozdulatai teljes kudarcra végződtek, az oroszok vesztesége a január 25—29-iki ütközetekben 36—42,000 ember.

London, február 1. Kuropatkin csufos visszavonulása megkezdődött. Az orosz főhadserg egészen Mukdenig vonul vissza. Az oroszok közel ötvenezer embert vesztek. A japánok részéről 7000 ember esett el. A Hun folyó mellett történt ütközetben tizezer orosz halott maradt a csatatéren.

Vihar a főváros közgyűlésén.

Budapest, február 1. A főváros mai közgyűlésén napirend előtt a benyújtott interpellációk tárgyalásakor az ellenzék óriási lármában, izgatott felháborodással percekig szidalmazta Hindy Kálmán és Mérő János választási elnököket, a kik visszaéléseket követtek el. A polgármester percekig nem juthatott szóhoz.

Lövészek egy képviselőjelöltre.

Nagyvárad, febr. 1. Tóth László volt bihari képviselőjelöltre a szalárdi kaszinó ablakain át kétszer rálöttek. A golyók nem Tóthot találták, hanem két párthívét, Barcs Arturt és Arvai Sándort. Az utóbbi életveszélyesen megsebesült. A csendőrség nyomozza a merénylőket.

A hivatalos lap szerkesztője.

Budapest, február 1. Beksics Gusztáv a képviselőházából kibukott híres publicista ma átvette a hivatalos lap szerkesztését.

Robbanó gép Párisban.

Páris, február 1. Ma reggel rendőrbiztosok az Averil de l'Opera 22 számú palotájának kapujában mintegy 30 centiméter hosszú, kanóccal ellátott henger alakú szelencét találtak, mely úgy volt elhelyezve, hogy a kapu felnyitásánál fel kellett volna robbania. A robbanógépet a városi laboratóriumba vitték. Az illető házban ezidő szerint külföldi kolóniák tagjai laknak.

Az Amerikába bevándorlás.

Washington, február 1. A képviselőház bevándorlási és naturalizációs bizottsága elhatározta, hogy elfogadja és pártolólággal terjeszti be Adams indítványát, mely szerint minden költségvetési évben minden külföldi államból legfeljebb 80,000 embert hagynak bevándorolni.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, február 1.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv jó Szilárdan tartott árak mellett 20 ezer méter-

mázsa kerülforgalomb a közben 5 fill. drágább árakon. Egyéb gabonanemek bágyadtak. — Idő: szeles.

Buza áprilisra	19.52—54.
" októberre	17.18—20.
Rozs áprilisra	15.38—40.
" októberre	13.82—84.
Zab áprilisra	14.02—04.
" októberre	12.18—20.
Tengeri májusra	14.80—82.
Repe májusra	22.40—60.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengye

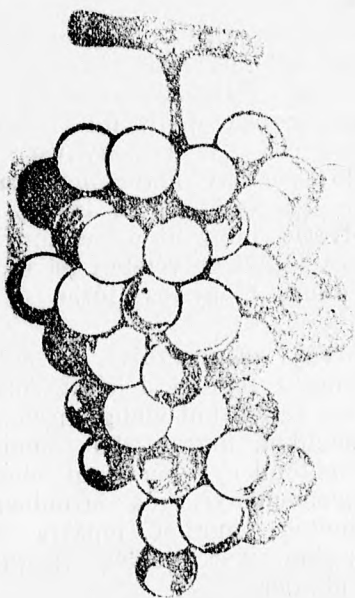
Vászon — szőnyeg,

Férfi- és női-fehérenemű,

Női divatárak.

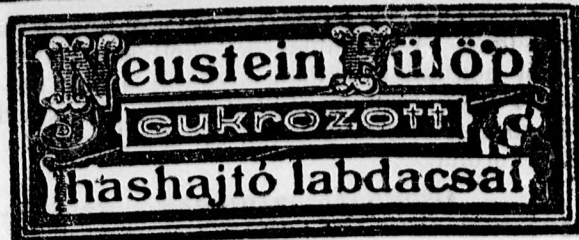
Határozott árak.

Millenium telep Nagyösz.

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországon legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, is mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsa)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál leg-több eredménnyel használtatván, gyengéden hashaj-jók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

egtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejű végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekeres mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor-

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetik.

Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacsa. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva

a kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszertára, Bécs, Plankeng. 6, Kapható: Debrecen: Balzs Ó. Füleki P. Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Pályázat.

könyvelői állásra az ipartestületi beteg-se gélyező pénztárnál,

Pályázó tartozik bizonyítvánnyal igazolni:

1-ször hogy a kettős könyvitelt valamely tanintézetben elsajátította.

2-ször hogy mint könyvelő legalább is egy évi gyakorlatot folytatott valamely bejegyzett kereskedelmi cég vagy intézetnél.

Fizetési és egyéb feltételek az ipartestületi betegsegélyező pénztár titkári hivatalában megtudhatók. Pályázati határidő f. évi február hó 5 déli 12 óra.

HIRDETESEK

jutányos árban

felvétetnek

a Szabadság kiadóhivatalában.

Telefon 275.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		
Budapest felé (vegyesvonat) —	d. e.	3 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat) —	regg.	8 57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12 07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10 31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd —	d. e.	11 12
Csak P.-Ladányig — — — —	este	8 10
Csak P.-Ladányig motor menet —	regg.	5 08
Szatmár—M.-Sziget felé — —	d. u.	3 56
Csak Szatmár (gyorsvonat) — —	d. u.	6 51
Csak Szatmár teher v. sz. sz. —	este	7 56
Szatmár—M.-Sziget felé — —	éjjel	2 50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12 27
Csak Szatmár — — — —	reggel	5 10
Miskolc—Kassa felé — — — —	reggel	8 13
Miskolc—Kassa felé — — — —	este	6 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f. —	d. u.	4 11
Csak Nyiregyházig — — — —	d. u.	12 19
H.-Bészörmény		
E.-Sz.-Mihály felé		
m. á. vasutól — — — —		
vásártérrel — — — —		
m. á. vasutól — — — —		
vásártérrel — — — —		
m. á. vasutól — — — —		
vásártérrel — — — —		
m. á. vasutól — — — —		
vásártérrel — — — —		
m. á. vasutól — — — —		
vásártérrel — — — —		
F.-Abony felé m. á. vasutól — —		
F.-Abony felé vásártérrel — —		
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól —		
O.-Köcs—Polgár felé vásártérrel —		
Derecske—N.-Léta felé — — — —		
Derecske—N.-Léta felé — — — —		
Budapestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v. —		
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v. —		
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v. —		
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v. —		
Bpestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v. —		
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v. —		
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v. —		
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —		
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —		
(P.-Ladányig gy. v. átszállással) —		
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat) — —		
Budapest—Nagyvárad felől gy. v. —		
Budapest—N.-várad felől — — — —		
Budapest—Nagyvárad felől — — — —		
Csak P.-Ladánytól — — — —		
Csak P.-Ladánytól — — — —		
Csak Szatmár felől — — — —		
Szatmár—M.-Szigetről — — — —		
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat) —		
Csak M.-Szigetről — — — —		
Szatmár felől — — — —		
Csak Szatmárról — — — —		
Kassa—Miskolc felől — — — —		
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs —		
Csak Nyiregyháztól — — — —		
Kassa—Miskolc felől — — — —		
vásártérre — — — —		
mávasuthoz — — — —		
vásártérre — — — —		
mávasuthoz — — — —		
vásártérre — — — —		
mávasuthoz — — — —		
vásártérre — — — —		
mávasuthoz — — — —		
vásártérre — — — —		
mávasuthoz — — — —		
F.-Abony felől vásártérre — — — —		
F.-Abony felől mávasuthoz — — — —		
O.-Köcs—Polgár felől vás. térre —		
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz —		
Derecske—Nagy-Léta felől — — — —		
Derecske—Nagy-Léta felől — — — —		

Gazdák figyelmébe.

Manhattan nélkül   Manhattan porral

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani akit tehenei és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar akkor és igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

ápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül 100 kgl. 50. kor., klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bermenive utánvétel bogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor
Vállalat Budapest. VIII., Aggteleki-utca 15

Kiadó lakás

mester utca elején

Bundi utca 4 sz. alatt egy egészen ujonan épült magas földszintes utcai lakás mely áll felül 4 szoba egy előszoba alól 2 nagy világos pince szoba, egy sötét pincéből.

Kiadó május 1-től.
Ertekezhetni ugyanott.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és eloyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk Egger mellpasztillái az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek, Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST. VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor Mihalovits Jenő, Muraközy László. Dr. Rothschn ek V. Emil, Szile Ferenc, Tóth Béla gyógyszerárában.

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág terméiben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termében bármilyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyra becsült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csokrokat kaphasson.

Paczelt János.
műkertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordítatik, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

Melviz

A nő legnagyobb kecsesége a szép mell. Törvényesen védve van —

a **Käthe** — féle mellviz, teljesen ártatlan szer. Ára üvegenként 4 frt. használati utasítással.

Mdm. **Käthe Menzel**,

Wien, **XVIII.** Schulgasse

A Debreceni

Hitelbank Részvénytársaság

f. é. február 1-én

megkezdte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, kötelezvényekre, értékpapírokra árukra.

Óvadékkölcsönöket ad bérleőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizációs kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvekre és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb melletti kamatoztatás véget vesz és elad mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat ilyenek vételére vagy eladásására és minden a bankszakmába vágó ügyeket kötésére
Üzleti helyiség Széchenyi utca 1 sz. I em.

Az igazgatóság.

Első kézből a gyárban vásárol Ön olcsón legjobban.
Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyárban.

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LANCHID-U. 3. SZ.

Ájánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (ciatlítás) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük. 3,—, 4,—, 5,—, 6,—, forinttól feljebb a legjobb felszereléssel.

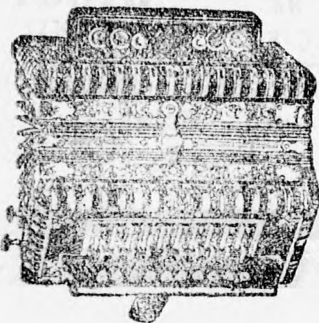
Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyab hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ.

rózsafából, uj ezüst billentyűvel és iskolával, 30—frttól feljebb **Harmoniumok** világhírű legjobb gyártmány 65.—frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett jutányos árban, elismert jó minőség. a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal, 2 50- 3,—, 4,—, 5,—forinttól feljebb. különleges acél hanghangversen yharmonikák, saját minták.

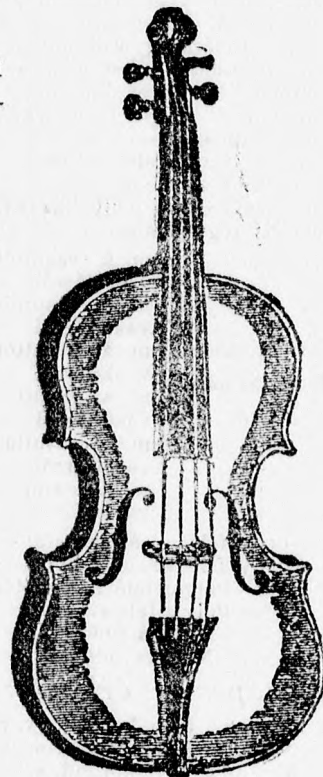

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos árban eszközöltenek,

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben

Arjegyzők minden hangszerről kívánatra ingyen és bérmetve küldetük,

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Nepbank mint szövetkezet 1905. január hó 1-én megnyitotta a második évtársulatát.

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatban való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet ugy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igéylő közönség intézetünkbe helyezte, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 törzsbetétre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, 600.000 korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egytörzsbetétre hetenként öt éven át 50fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszoneredménye, mely mint már edig megállapítható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetéteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olesó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig

előlegképen befizetésük 1/10 része erejéig, megfelelő kezesek jóállása mellett, továbbá arany-ezüst nemű és értékpapir zálogra, végelzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb elő utításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat,

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségben (Piac-u. 26, sz. főközsde épületében) bármely nap délelőtt ny mint délután eszközölhetők.

Debrecen, 1905, január hó.

Dr. Révy Nándor
jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő,
elnök.